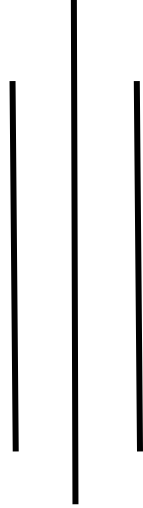

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम

दुर्गा भगवती गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
गंगा पिपरा, रौतहट
मधेश प्रदेश, नेपाल

मिति २०८१/०३/१०

दुर्गा भगवती गाउँपालिका
आर्थिक वर्ष २०८१/०८२
को
नीति तथा कार्यक्रम

गाउँ सभाको उपाध्यक्ष,
प्रमुख अतिथि, विशिष्ट अतिथि, विशेष अतिथि, अतिथिहरु,
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, गाउँ सभाका सदस्यहरु,
पत्रकारहरु, सुरक्षा कर्मीहरु, कर्मचारी वर्गहरु, शिक्षक, बुद्धिजिवि, भद्रभलाद्मी, महिला सज्जनवृन्द ।

सर्वप्रथम् राष्ट्रिय स्वाधिनता, प्रजातन्त्र, लोकतन्त्र, गणतन्त्र तथा संघीयताको प्राप्ती र त्यसैको जगमा राष्ट्र निर्माण गर्ने संकल्प सहित भएका बलिदान पूर्ण आन्दोलनहरुमा त्यागका साथ प्राण उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धा सुमन अर्पण गर्दछु ।

यस दुर्गा भगवती गाउँपालिका गाउँ सभा नवौ अधिवेशन तथा आठौ बजेट अधिवेशनको प्रथम बैठकमा उपस्थित हुनु हुने गाउँ सभाको उपाध्यक्ष, अधिवेशनमा सम्बोधनका लागि आतिथ्यता ग्रहण गर्नु हुने प्रमुख अतिथि, विशिष्ट अतिथि, विशेष अतिथि, अतिथिहरु, र गाउँ सभाको यस आठौ बजेट अधिवेशनको बैठकमा उपस्थित गाउँ सभा सदस्यहरु तथा गाउँ सभा सचिव प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र दर्शक दिर्घामा उपस्थित पत्रकारहरु, सुरक्षा कर्मीहरु, कर्मचारी वर्गहरु, शिक्षक, बुद्धिजिवि, भद्रभलाद्मी, महिला सज्जनवृन्द सम्पूर्णमा दुर्गा भगवती गाउँपालिका गाउँ सभाको तर्फबाट र म मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक आभार प्रकट गर्दै स्वागत गर्न चाहन्छु ।

नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको मुल संरचना संघ, प्रदेश र स्थानीयतह गरी तीनतहको व्यवस्था गर्नुको सथै राज्यशक्तिको प्रयोग तीनै तहबाट संविधान र कानून बमोजिम हुने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीयतहले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको आर्थिक अधिकार सम्बन्धी विषयमा नेपालको संविधानको धारा २२८ र २२९ बमोजिम आर्थिक कानून बनाउने, वार्षिक बजेट बनाउने, निर्णय गर्ने, नीति तथा योजना बनाउने र त्यसको कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम आ.व. २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा हामी गाउँ सभाको आठौ बजेट अधिवेशनमा उपस्थित भएका छौ । जनताको प्रतिनिधिले सार्वभौमिकताको प्रयोग गर्ने यस गरिमामय गाउँ सभाको आठौ बजेट अधिवेशनको पूर्वतयारी र क्रियाशिलताकालागि सम्पूर्ण कर्मचारी तथा गाउँ सभा सदस्यहरुले गर्नु भएको सहयोगका लागी धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, मधेश प्रदेशले बनाएको कानून समेतको अनुसरण गर्दै नेपालको संविधान धारा ५७ तथा धारा ५७ को उपधारा (४) बमोजिम र अनुसूचि ८ मा उल्लेखित स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचिमा उल्लेखित विषयहरूमा प्रतिवद्ध भई कार्यान्वयन गर्न उत्सुकताका साथ लागि पर्ने वाचा गर्दछु ।

नेपालको संविधान, स्थानीय तहको वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४, राष्ट्रिय प्रकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४ र स्थानीय तहमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, आर्थिक व्यवस्थापन तथा सम्पत्ति हस्तान्तरण सम्बन्धी निर्देशिका, २०७४ ले गरेका व्यवस्था र संघीय अर्थ मन्त्रालय, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, प्रदेश सरकार तथा आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय (मधेश प्रदेश) ले गरेका निर्देशन तथा परिपत्र हरूको आधार, महालेखा परिक्षकको प्रतिवेदन तथा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको सुभाब निर्देशन समेतलाई कार्यान्वयन गर्दै पारदर्शिता र सुशासनको प्रत्यभूत गर्न यो आठौँ बजेट अधिवेशन सफल हुनेमा विश्वस्त छु ।

नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा व्यवस्था भए बमोजिमको स्थानीय तहले गर्नुपर्ने काम, कर्तव्य र अधिकार भित्र रही यस दुर्गा भगवती गाउँपालिका स्थापना भएको ६ वर्ष सम्ममा यस गाउँपालिकाले केही उपलब्धी हासिल गरिरहेको मा चालु आ.व.२०८०/०८१ मा त्यसमा केही थप उपलब्धीमा बढोत्तरी भयो तथापी जन अपेक्षित कार्य गर्नमा पूर्ण सफलता प्राप्त हुन सकेन । जसलाई क्षेत्रगत विकासमा प्राप्त उपलब्धी र चुनौती निम्नानुसार उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

क. आर्थिक विकास क्षेत्र :

आ.व. २०८०/०८१ मा आर्थिक विकास तर्फ १०० जना भन्दा बढीलाई उद्यमशिलता तालिम संचालन गरी गाउँका युवा महिलाहरूलाई उद्यम शिप प्रदान गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ । कृषि क्षेत्रको विकासमा टेवा पुऱ्याउन कृषिमा लागत कम गरी किसानहरूलाई व्यवसायिक कृषि गरी आत्म निर्भर हुन सक्नु भनि सिंचाईको प्रबन्ध गर्न कृषि मिटरमा लाग्ने विद्युत शुल्कमा सतप्रतिशत अनुदान दिइएको छ र स्मार्ट कृषि मिटरको जडान र विस्तार गर्ने कार्यका साथै स्यालो ट्यूबेल (बोरिङ) जडान गरी सिंचाईको भरपर्दो व्यवस्था गर्ने प्रयासको कारण कृषि उत्पादनमा वृद्धि भएको छ । सहकारी संस्था गठन र परिचालन गर्ने कार्य शुरु गरिएता पनि पूर्णता दिन सकिएको छैन । गाउँपालिकाको ६० प्रतिशत भन्दा बढी नागरिकहरूको आयस्रोत न्यून भएको कारण आन्तरिक आयस्रोत वृद्धि गर्न सकिएको छैन ।

ख. सामाजिक विकास क्षेत्र :

यस गाउँपालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्य, महिला विकास लगायतका क्रियाकलापमा विशेष ध्यान पुऱ्याइएको छ । विद्यालय भर्ना दर, विद्यालयमा बालबालिका लाई टिकाई राख्न दिवा खाजाको उचित व्यवस्थापन, बालमैत्री पठनपाठन, प्रविधियुक्त विद्यालय निर्माण कार्यमा विशेष जोड

दिएको छ र सामुदायिक विद्यालयमा यसको अपेक्षित उपलब्धीको रूपमा सामुदायिक विद्यालयमा अभिभावकहरूको विश्वास बढ्दै गएको छ र विद्यार्थी संख्यामा वृद्धि भएको छ । स्वास्थ्य तर्फ प्रादेशिक ल्याबको संचालन, स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार निर्माणको शुरुवात भएको छ । जिल्लाका कतिपय स्थानीय तहमा आयुर्वेदिक अस्पताल छैनन् तर हाम्रो गाउँपालिकामा आयुर्वेदिक अस्पताल सञ्चालनमा छ । यसबाट धेरै गाउँबासीहरू लाभान्वीत भइरहेका छन् । नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान बाट स्वास्थ्य चौकीहरूमार्फत औषधी जन्य सामग्रीको नियमित उपलब्धता बर्धेङ्ग सेन्टर व्यवस्थापन गर्भवती जाँचको व्यवस्थामा उपलब्धी मूलक कार्यहरू भएका छन् । गरीब, दलित महिला तथा गृहिणीहरूलाई धुवाँबाट स्वास्थ्यमा पर्ने गम्भिर असरलाई न्यूनिकरण गर्न धूवाँ रहित ग्यास चुलो वितरण गरिएको छ जसले महिलाहरूको स्वास्थ्य जीवनको विभिन्न पाटो मध्ये श्वासप्रश्वास सम्बन्धी रोग लाग्न न्यूनिकरण भएको छ । जसले जनस्वास्थ्यमा समेत सुधार आएको छ । बालविवाहलाई निरुत्साहित गर्न विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम तथा बालविवाह रोकन अभिभावकहरूलाई प्रोत्साहनमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको जसको कारण बालविवाहमा उल्लेख्य कमि आएको छ । छोरी संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरी लैंगिक भेदभावको जरो उखेल्ने कार्य भएको छ । यी सबै कार्यक्रम सञ्चालनको बाबजुद स्वास्थ्य सेवा, विद्यालय शिक्षा र उद्योग नियमन का साथै नेपाल सरकारले तोके अनुसारका मापदण्डयुक्त भौतिक पूर्वाधार तथा मानव स्रोत साधनको आवश्यक निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्नु पर्ने हाम्रो सामु चुनौति रहेको छ ।

ग. पूर्वाधार विकास क्षेत्र :

चालु आ.व.२०८०/०८१ मा पूर्वाधार विकास तर्फ ग्रामिण सडकहरूको स्तरोन्नती, दलित आवस भवन निर्माण योजनाहरू सञ्चालन भएको भए तापनि एकिकृत वस्ती निर्माण, जग्गा एकिकरण आयोजना सञ्चालन, विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण, स्वस्थ्य संस्थाको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, खानेपानीको पूर्वाधार निर्माण, कालोपत्रे सडक विस्तार, रीडरोडको निर्माण, वडाहरूमा विवाह मण्डप वा विवाह सदन, धर्मशालाहरूको व्यवस्थापन, सार्वजनिक निकायको लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन, बस पार्क, शहिद पार्क, पालिका स्तरिय पार्क, अतिथि सदन र गाउँपालिकाको प्रशासनिक भवन जस्ता गाउँपालिकाको विकासका लागि अति आवश्यक पूर्वाधारहरू नहुनु गाउँपालिकाको मुख्य चुनौति रहेको छ । यी चुनौतिको सामना गर्न नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको समन्वय र सहयोग अति आवश्यक रहेको छ ।

घ. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र :

वागमती नदीको छेउमा रहेको यो पालिका नदि जन्य कटान जस्ता समस्याले उच्च जोखिममा रहेको पालिका मध्ये एउटा पालिका हो, विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना, विपद् व्यवस्थापन सामग्रीको व्यवस्था, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तालिम संचालन गरी विपद् पूर्वका तयारी तथा विपद् पश्चात गर्नु पर्ने काममा समेत उल्लेखीय कार्य गर्नु पर्ने कार्यहरू

धेरै बाँकी भएको देखिन्छ । वातावरण संरक्षणको लागि वन संरक्षण तथा वन जंगल बढाउनु पर्ने गतिविधि संचालन जनचेतना मुलक कार्यक्रम, फोहर मैला व्यवस्थापन, ढल व्यवस्थापन जस्ता गतिविधि संचालनमा समेत अग्रसर भइ काम गर्नु पर्ने देखिएकोले वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी गतिविधि हरुलाई निरन्तरता दिदै यो संग सम्बन्धित योजना तथा कार्यक्रमहरु आ.व. ०८१/०८२ मा समेत निरन्तरताको आवश्यकता छ ।

ड. संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन क्षेत्र :

आ.व. ०८०/०८१ मा सेवा प्रवाह र सुशासनको क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न स्थानीय कानून निर्माणको थालनी गरिएको भए तापनि सो कार्यले पूर्णता पाएको छैन । कानूनका मस्यौदाहरु उपर छलफल गरी गाउँ सभाबाट परित गरी कार्यान्वय गरेर सेवाग्राहीको चाहाना अनुरूप सेवा प्रदान गर्न नसकेको हुनाले आ.व.०८१/०८२ मा कानून निर्माण कार्यान्वयन, मानव संसाधन, भौतिक साधन, सूचना प्रविधि आदिको उपयोग गरी संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन प्रवर्द्धन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।

आगामि आ.व. २०८१/०८२ को अनुमानित बजेट श्रोत :

नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान संघीय वित्तिय समानिकरण रु.९ करोड २६ लाख, संघीय शर्त अनुदान चालु रु.१५ करोड ७४ लाख ५६ हजार, संघीय सरकार शर्त पूजिगत रु. १ करोड ४० लाख, संघीय विशेष अनुदान रु. ६० लाख, संघीय समपूरक अनुदान रु. १ करोड, संघीय राजस्व बाँडफाँड अनुदान ६ करोड ९९ लाख, आन्तरिक राजश्वको अनुमान रकम रु. १ करोड, प्रदेश सरकार वित्तिय समानिकरण अनुदानको अनुमान रकम रु. ७६ लाख, प्रदेश सरकार विशेष अनुदान अनुमान रकम रु. ३० लाख, प्रदेश सरकारको समपूरक अनुदान अनुमान रकम रु. २० लाख र प्रदेश सरकारबाट राजश्व बाँडफाँड अनुमान रकम रु. ४० लाख गरी **जम्म रु. ३७ करोड ६५ लाख ५६ हजार मात्र**को सिमा भित्र रही कार्यक्रम र योजनामा रकम विनियोजन गर्न र विनियोजन प्राथमिकताका सिद्धान्तहरुका आधार तयरीका निमित्त आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्न आगामि आ.व. २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम तयार गरेको छु ।

सभाका उपाध्यक्ष एवं सदस्यहरु,

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले आम नगरवासीको रोजगार, जनजीविकामा सहजता एवं आर्थिक समवृद्धिका साथै सामाजिक विकासका लागि सामाजिक न्याय सहितको सुशासन, पारदर्शिता तथा दिगो विकास, आम गाउँवासीको सम्मान, सम्वृद्धि तथा ज्ञान सिप सहित आरोग्य जीवन सहित गाउँको गौरव र श्रेष्ठता हासिल गर्न मद्दत पुग्ने गहिरो अपेक्षा एवं दृढ विश्वासका साथ आगामि आ.व. २०८१/०८२ को लागि निम्नानुसारको प्रस्तावित नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु :

१. आर्थिक क्षेत्र :

क. कृषि क्षेत्र :

- ❖ कृषि, पशुपन्छी र मत्स्यक्षेत्रको प्रवर्द्धनका लागि यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृषि उत्कृष्टता केन्द्र स्थापना गर्न मधेश प्रदेश सरकारको समन्वयमा पालिका स्तरबाट आवश्यक कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- ❖ निर्वाहमूखी खेती प्रणालीलाई व्यवसायिक कृषि प्रणाली तथा आर्गेनिक कृषि प्रणाली तर्फ उन्मुख गरिँदै लगिने छ ।
- ❖ पालिका भित्रका कृषकहरुको कृषि मिटर महसुल पालिका शत प्रतिशत अनुदानको रुपमा चालु आर्थिक वर्षमा भुक्तानी भए जस्तै आगामी आ.व. मा समेत निरन्तरता दिइने छ । र स्मार्ट कृषि मिटर जडान कार्यलाई विस्तार गरिनेछ ।
- ❖ कृषि व्यवसायलाई जीवनको आधार निर्माण गर्नको लागि बेमौसमी खेती, पकेट क्षेत्र, निर्माण तथा कृषि व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनासंग सहकार्य एवं समन्वय गरिने छ ।
- ❖ स्वस्थकर मासु खान पाउँने उपभोक्ताको अधिकारको संरक्षण गर्नको लागी मासु व्यवसायलाई व्यवस्थित गर्नको लागि बजार लाग्ने क्षेत्र हरुमा व्यवस्थित पशु बधशाला निर्माण तथा सञ्चालन गर्न त्यसमा संलग्न उद्यमी लाई सक्रिय गरिनेछ । त्यसकोलागि आवश्यक रकम प्रोत्साहन स्वरुप अनुदान व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ कृषि बस्तुको बजारीकरण गर्नको लागि गोदाम घर र चिस्यान केन्द्र निर्माण गर्न नेपाल सरकारले विभिन्न आ.व.मा ल्याएको बजेटको नीति अनुरूप यस गा.पा. मा आवश्यक गोदाम घर निर्माणको लागि आवश्यक प्रक्रिया पुरा गरि नेपाल सरकार संग गोदाम घर तथा चिस्यान केन्द्र माग गरि निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गाँउपालिकाका उत्कृष्ट किसान तथा कृषि फर्म , कृषि सहकारी , कृषि समुहका सदस्यहरुलाई कृषि भ्रमण कार्यक्रममा लैजाने नीति लिइने छ ।
- ❖ एक गाउँ एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ माछा पालन पोखरीहरुको संरक्षण तथा मर्मतको लागि अनुदानको व्यवस्थापन गरिने छ

ख. उद्योग वाणिज्य क्षेत्र :

- ❖ आगामि आ.व. देखि उद्योग व्यवसाय तथा पसलहरु गाँउ कार्यपालिकामा नै दर्ता तथा नवीकरण गर्ने व्यवस्था गरी व्यवसायी तथा उद्यमीहरुलाई पालिकाबाटै सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्थ मिलाइनेछ ।
- ❖ युवा, विपन्न, एकल महिला र दलित महिलाहरुका लागि लघु, घरेलु उद्यमशिलता तालिम, गोष्ठी, सेमिनार आयोजना गरिनेछ ।

- ❖ जिविकोपार्जन सुधार गर्न विभिन्न विकास साभेदार संघसंस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरी उद्यमशील कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ गरिवि निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम (MEDPA) संचालनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रको उपयुक्त स्थानलाई गाउँ औद्योगिक क्षेत्र घोषणगरी उद्योग स्थापनामा जोड दिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र १५ जना भन्दा बढीलाई रोजगार दिने उद्योग स्थापना गर्नेलाई गाउँपालिकाबाट अनुदान, कर छुटको व्यवस्था गरिनेछ ।

ग. पर्यटन क्षेत्र :

- ❖ दुर्गा भगवती गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानहरू मत्सरी तथा पिपराको दुर्गा भगवती मन्दिर लगायत अन्य मन्दिरहरूमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण गरी साँस्कृतिक पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ गाउँ क्षेत्रभित्रका मठ, मन्दिर, मस्जीदहरूलाई संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा मर्मत सम्भार गरी धार्मिक तथा साँस्कृतिक पर्यटकिय स्थलको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- ❖ पालिका सिमाक्षेत्रभित्रको बागमतीको किनारलाई नदी कटानबाट सुरक्षित गरी “बागमती रिभर साइड पर्यटकीय स्थल” को रूपमा विकास गर्ने ।
- ❖ पालिका भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा भिलेज पार्क, शहिद स्मृति पार्क निर्माण गरिनेछ ।

घ. गरिबी न्यूनिकरण तथा सहकारी :

- ❖ “टोल टोलमा सहकारी, घर घरमा रोजगारी” भन्ने लक्ष्यका साथ पहिले दर्ता भएका सहकारीहरूलाई अद्यावधिक गर्ने र थप कृषि सहकारी, श्रमिक सहकारी, महिला सहकारी संस्था दर्ता अभियान सञ्चालन गरी कम्तिमा एक वडा एक कृषि सहकारी गठन गर्न वडाहरूमा सचेतना जागृत गर्ने र साना किसानहरूलाई अनिवार्य रूपमा सहकारीमा आवद्ध गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ❖ सहकारी खेती, सामुहिक खेती प्रणालीलाई प्रोत्साहन गरिने नीति लिइने छ ।
- ❖ सहकारी संस्थाहरूको आर्थिक सामाजिक सक्रियता लाई हेरि आवश्यक भौतिक सामग्रीहरूमा अनुदान दिई सहकारीलाई आर्थिक विकासमा संलग्न गराईनेछ ।
- ❖ गरिबी न्यूनिकरण गर्न विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ❖ दलित तथा अति विपन्न घरपरिवारमा उठ्ने विद्युत चार्ज निःशुल्क हुने गरी अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ दलित, अति विपन्न, गरिब, बिरामी तथा दैविक प्रकोपबाट पिडितहरूलाई आर्थिक सहयोगको लागि निरन्तरता गरिनेछ

ड. वित्तिय क्षेत्र :

- ❖ करदाताहरूको सुविधालाई मध्यनजर गर्दै गाँउ कार्यपालिकामा राजश्व शाखा स्थापना गरी कम्प्युटर विलिङ्ग प्रणाली लागू गर्दै सबै वडा कार्यालयहरूको राजश्व संकलन कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन कम्प्युटर विलिङ्ग प्रणाली लागू गरिदै लगिनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाको वित्तिय क्षेत्र सुधारका लागी जनसहभागितालाई प्रवर्द्धन गरी जवाफदेहिता र पारदर्शिता कायम गरिनेछ ।

२. सामाजिक क्षेत्र :

क. शिक्षा :

- ❖ सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार विकास तथा स्तर उन्नतीको लागि विकास साभेदारीसँग समन्वय गरी श्रोतको व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ❖ पालिकाका सबै विद्यालयहरूमा स्रोत साभेदारी गरी पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोशाला स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- ❖ पालिका बासीहरूलाई सुसुचित गर्नको लागि पालिका सूचना केन्द्र तथा दुर्गा भगवती सामुदायिक पुस्तकालयको स्थापना गरिने छ ।
- ❖ साक्षर दुर्गा भगवतीपालिका घोषणा गर्नको लागि सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरूलाई सक्रिय बनाइ निरन्तर शिक्षाको अवसर तथा पहुँच सुनिीचित गरिने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती पालिका भित्र रहेका स्रोत केन्द्रलाई शैीषक सूचना केन्द्रको रुपमा विकास गरिने नीति लिइने छ ।
- ❖ विद्यालयहरूको शैीषक क्षेत्र सुधारका लागी अनुदानको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ सामुदायिक विद्यालयहरूबाट एस.ई.ई. परिक्षामा उच्चतम् नतिजा हासिल गर्ने छात्राहरूलाई कक्षा ११ र १२ अध्ययन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । कक्षा १२ मा उच्चतम् नतिजा प्राप्त गर्ने गरीब तथा दलित छात्राहरूलाई उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि विशेष छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालय भर्ना अभियनलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ❖ विद्यालयको पहुँच भन्दा बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको लागि बैकल्पिक शिक्षाको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- ❖ आधारभूत तह तथा माध्यमिक तहका सामुदायिक विद्यालयहरूमा कानुन बमाजिम बाहेकको शुल्क लिन नपाउने व्यवस्था गरिनेछ । गाउँपालिकाले कक्षा १२ सम्मका विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क शिक्षा प्रदान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ❖ विद्यालय क्षेत्र र सोको वरपर धुम्रपान, सुर्तीजन्य पदार्थ र मादक पदार्थ विक्री वितरण र सेवन निषेध गरिनेछ ।
- ❖ विद्यालय भवन निर्माणको लागि आवश्यक जग्गाको व्यवस्था गरिनेछ ।

ख. स्वास्थ्य :

- ❖ प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी तथा गाउँ घर क्लिनिक नभएको वडाहरूमा स्वास्थ्य संस्थाको स्थापना गर्ने र भैरहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवालाई प्रभावकारी बनाइ व्यवस्थापन तथा सञ्चालन प्रक्रियामा सुधार गरिँदै लगिने छ ।
- ❖ स्वास्थ्य चौकीहरूमा कमश प्रयोगशाला स्थापना गरीँदै लगिने छ ।
- ❖ पालिकाको हरेक स्वास्थ्य चौकीहरूमा प्रसुती गृह निर्माण गरिँदै लगिने र प्रसुती गृह भएको स्वास्थ्य चौकीलाई थप सुविधा सम्पन्न बनाइने छ ।
- ❖ स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने तथा उत्पादन गर्न सकिने खाद्य पदार्थको उत्पादन , प्रवर्द्धन र प्रयोगलाई विशेष जोड दिने गरी समुदायमा आधारित पोषण सम्बन्धी शिक्षा लगायतको माध्यमबाट दीर्घकालीन रूपमा कुपोषणमुक्त गराउन आवश्यक व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट निःशुल्क वितरण हुने अत्याश्यक औषधीहरूको प्रकार तथा संख्यामा कमश वृद्धि गर्दै जाने र वितरण गर्ने औषधीको दुरुपयोग नियन्त्रणको विशेष व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई दिइँदै आएको प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गर्नको लागि रकमको व्यवस्था मिलाई त्यसलाई नियमितता दिइनेछ ।
- ❖ महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरूले प्रदान गर्ने सेवालाई थप गुणस्तरीय बनाइने छ ।
- ❖ स्वास्थ्य संस्था स्थापनाकोलागि जग्गा व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ❖ आयुर्वेद चिकित्सा प्रणालीको प्रभावकारी विकास गरिँदै लगिने छ ।
- ❖ “योग गरौं निरोगी बनौं” भन्ने लक्ष्यका साथ सबै वडामा योग शिविर सञ्चालन गरिने तथा पालिका स्तरमा एक योग साधना केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।
- ❖ प्रत्येक वडामा एक एक वटा नागरिक आरोग्य केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

ग. खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्र :

- ❖ फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागी गाउँकार्यपालिका आफैँ वा अन्य स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा दिगो लैन्ड फिल्ड साईड को व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गा.पा. लाई खुल्ला दिशा मुक्त घोषणा भईसकेको हुदाँ जनसंख्याको बढ्दो चापको अवस्थामा छुट्टिएर बस्ने नयाँ तथा गरिब दलित विपन्न परिवारहरूलाई सौचालय निर्माण तथा त्यसको सरसफाईको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गा.पा. अन्तरगतका सार्वजनिक स्थलहरूमा शुद्ध पिउने पानी र सार्वजनिक शौचालयहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ❖ स्वच्छ एवम् आधारभुत गुणस्तरीय खानेपानीको दिगो हैण्डपाइप जडान, खानेपानी ट्यांकी निर्माण भएकोमा सञ्चालन गरि थप व्यवस्थित गरिनेछ ।

- ❖ स्वस्थ जीवनको लक्ष्य, स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था भन्ने लक्ष्यका साथ गाउँपालिका स्तरीय खानेपानी आयोजन गौरवको योजनाको रूपमा अगाडि बढाइनेछ।
- ❖ पालिका क्षेत्र भित्र का खानेपानीका श्रोतहरूको संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिईने छ।
- ❖ सडकको किनारमा गाई बस्तु बाँध्न, गोबर, घाँस पराल, दाउरा राख्न निरुत्साहीत गरिनेछ।

घ. संस्कृति प्रवर्द्धन क्षेत्र :

- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र परम्परा देखि सञ्चालन हुँदै आएको मौलिक कला, संस्कृति, भाषाहरूको संरक्षण र सम्वर्द्धन गरिदै लगिने छ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका धार्मिक तथा सांस्कृतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका चिज वस्तुहरू संरक्षण र सम्वर्द्धनका लागि आगामी दिनमा दुर्गाभगवती स्थानीय सांस्कृतिक संग्रहालयको स्थापना गरिनेछ।
- ❖ परम्परा देखि सञ्चालन हुँदै आएको मौलिक चाड पर्वहरू विजयादशमी, दिपावली, छठ पर्व, सरस्वती पुजा, मेला जात्राहरूलाई संरक्षण गरिने छ।

ङ. खेलकुद तथा मनोरन्जन क्षेत्र :

- ❖ “स्वास्थ्यको लागि खेलकुद , राष्ट्रको लागि खेलकुद” भन्ने लक्ष्यलाई मूर्त रूप दिन खेलकुद विकास समिति गठन गरी खेलकुद विकास कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउँदै लगिने छ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र खेलकुद विकासका लागि कबड हल तथा रङ्गशालाको स्थापना गरिने छ।
- ❖ राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड प्रतियोगिता संचालन गराउनुको साथै, भलिबल, बक्सीङ्ग, जुडो, कराँते, क्रिकेट आदी खेलहरूको विकास गरिदै लगिने छ।
- ❖ मेला जात्रा लगाउने, पार्क, वनभोज स्थल, पौडी पोखरीको व्यवस्था, जेष्ठ नगरिका मनोरंजन केन्द्र आदी संचालन गरिने छ।
- ❖ स्थानीय खेलकुदको विकास, संरक्षण र सम्वर्द्धन गरिनेछ।
- ❖ “खेलाडीके साथ गाउँ अध्यक्ष” नाराका साथ गाउँ अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता आयोजना गरिनेछ।

च. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :

- ❖ स्थानीय तहको आवधिक र वार्षिक योजनामा लैंगिक मुलप्रवाहीकरण एवं सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गरिने छ।
- ❖ लैंगिक समानता तथा समावेशीकरणको लक्ष्यलाई स्थानीय तहको संरचना र कार्य योजनामा समावेश गरिनेछ।

- ❖ लैंगिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी सुशासन व्यवस्थापन लाई संस्थागत गर्दै लगिने छ ।
- ❖ लैंगिक हिंसाविरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति अख्तियार गर्दै लैंगिक समानता सम्बन्धी सचेतनामूलक अभियान संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ लैंगिक हिंसा न्यूनीकरणका लागि युवा परिचालनमा जोड दिनेछ ।

छ. महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक :

- ❖ बालविवाह न्यूनीकरण गर्न तथ्य र तथ्यांकमा आधारित सामाजिक व्यवहार परिवर्तनका लागि लक्षित समुह क्रियाकलापहरुलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयनमा निरन्तरता दिईनेछ ।
- ❖ गाउँपालिकाले २० वर्ष पछि छोराछोरीको विवाह गराउने परिवारलाई विद्युत र खानेपानीमा मासिक रुपमा निश्चित रकम अनुदान तथा छुट दिने नीति लिइनेछ ।
- ❖ बीस वर्षपछि छोरीको विवाह गर्ने परिवारलाई पुरस्कार तथा सम्मान समाहरोह आयोजना गरिने छ ।

३. पूर्वाधार क्षेत्र :

क. स्थानीय सडक, पुल, तथा भोलुङ्गे पुल :

- ❖ सहभागिता मूलक योजना छनौट प्रक्रियाबाट छनौट भई आएका सडक आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताका आधारमा गाँउ पालिका विकास आयोजनामा समावेश गरिने छ । यसरी सडक आयोजना तोक्दा क्रमागत आयोजनाहरुलाई प्राथमिकता दिईने छ ।
- ❖ सडक अतिक्रमण गरी निर्माण गरिएका स्थायी तथा अस्थायी संरचनाहरु हटाईने छ ।
- ❖ सडक सिमा तथा सेट व्याक सम्बन्धी नीति निर्माण गरी आ.व. २०८१।०८२ मा लागू गरिने छ ।
- ❖ सडक मापदण्ड स्वीकृत गरी लागू गरिनेछ ।
- ❖ कालो पत्रे सडक तथा ढलान सडक निर्माणमा विशेष जोड दिईने र माटो ग्रेभल सडक निर्माण लाई निरुत्साहीत गरिने छ तर नयाँ कृषि सडकहरु आवश्यकता बमोजिम निर्माण तथा स्तरोन्नति गरिनेछ ।
- ❖ गाँउपालिका यातायत गुरुयोजना अनुसार सडकहरु निर्माण गरिने छ ।
- ❖ बसपार्क निर्माण सम्भाव्यता अध्ययन गरि डि. पी. आर. तयार गरी निर्माण कार्य शुरु गरिनेछ ।
- ❖ स्थानीय आवश्यकता अनुसार आफै वा विकास साभेदारीको सहकार्यमा भोलुङ्गे पुल निर्माण गरिदै लगिने छ ।

ख. सिंचाई :

- ❖ साना सिंचाई , मभौला सिंचाई , तथा बृहत सिंचाई आयोजनाहरु विकास साभेदारी , प्रदेश सरकार र केन्द्रीय सरकार संग साभेदारीमा संचालनमा ल्याईने छ ।
- ❖ सिंचाईमा लगानि मैत्री वतावरण सृजना गर्नको लागि सहकार्य लाई जोड दिनुको साथै गाउँपालिकाबाट अनुदान दिने व्यवस्थाको लागि आ.व. २०८१।०८२ मा कार्य नीति बनाईने छ ।
- ❖ समुह सिंचाई प्रणालीको अवधारणलाई अगाडी बढाउन रकमको व्यवस्था मिलाईने छ । साथै भूमिगत सिंचाईलाई अभै प्रभावकारी र प्रविधियुक्त बनाईनेछ ।

ग. भवन तथा सहरी विकास :

- ❖ गाँउ कार्यापालिकाको कार्यालय भवनको लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाउदै लगिने छ ।
- ❖ गाँउपालिका भित्र निर्माण गरिने घरहरुको निर्माण स्वीकृति तथा नक्सा पास गर्नुपर्ने व्यवस्थालाई आ.व. ०८१/०८२ को श्रावणबाट नै कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ❖ जग्गा एकिकरण आयोजना सञ्चालनको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।
- ❖ भवन निर्माण मापदण्डलाई प्रभावकारी बनाई बस्ती विकास हुने क्षेत्र मा सडक ढल, खानेपानी, विद्युत जस्ता सुविधाहरुको वृद्धि गर्न स्रोत परिचालन गरिने छ ।
- ❖ अपाङ्ग मैत्री, बाल मैत्री, महिला मैत्री संरचना निर्माणमा जोड दिईने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गाँउपालिकाको पायक पर्ने स्थानमा बस पार्क निर्माणको लागि आवश्यक जग्गा व्यवस्थापन गर्न आवश्यक प्रक्रिया प्रारम्भ गरिने छ ।
- ❖ साना सहरको पुर्वाधार तयार पारिदै लगिने छ ।
- ❖ रिङ्ग रोड निर्माण संगै उक्त क्षेत्र मा सहरी विकास योजना बनाई प्रयटकिय सहर तथा स्मार्ट सहरको विकास गरिने छ । पर्यटकिय सहर तथा स्मार्ट सिटीको विकास गरिने छ ।

घ. उर्जा , लघु तथा साना जल विद्युत तथा वैकीपक उर्जा :

- ❖ दुर्गा भगवती गा.पा. क्षेत्रभित्र विद्युत नपुगेका वस्तीमा नेपाल विद्युत प्राधिकरणसंग समन्वय गरी विद्युतीकरण कार्य आ.व. ०८१/०८२ भित्र सम्पन्न गरिने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गा.पा.मा सोलार उर्जा सम्बन्धि काम चालु आ.व.मा समेत संचालन भएको तथा आगामी आ.व. मा समेत बाकी बजार क्षेत्र हरु तथा मठ मन्दिरहरुमा सौर्य सडक बत्ती व्यवस्थापनको कार्यलाई विकास साभेदारीहरुसंग सहकार्यगरी लागत सहभागीतामा अगाडि बढाईने छ ।
- ❖ घर घरबाट निष्केने धुँवालाई व्यवस्थापन गर्नको लागि सुधारीएको चुलो कार्यक्रम तथा वायो ग्याँस प्लान्ट निर्माण कार्यलाई लागत सहभागीतामा सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ उज्यालो शहर कार्यक्रमको कार्यनीति बनाई प्रभावकारी रुपमा लागु गरिँदै लगिने छ ।

- ❖ घर निर्माण सँगै सौर्य उर्जा जडान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ❖ गरिब तथा दलित परिवारलाई ग्याँस चूलो तथा ग्याँस सिलिण्डर वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

ड. संचार :

- ❖ गाउँपालिका कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवाहरुलाई प्रविधियुक्त बनाई सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ ।
- ❖ एफ. एम. रेडियो तथा टेलिभिजन संचालन गर्न निजि क्षेत्र लाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

४. वन तथा वन संरक्षण, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन :

क. वन तथा भुसंरक्षण :

- ❖ पालिका भित्रका ऐलानी, पर्ति जग्गाहरुको खोजि गरि सो जग्गा हरुमा वृक्षारोपण कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ ।
- ❖ तीन रुख एक व्यस्क व्याक्ति भन्ने नारालाई मुर्तरुप दिन वृक्षारोपण कार्यक्रम संचालन गर्नका लागी आवश्यक रकम व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ प्रत्येक विद्यालयको हाताभित्र आवश्यक मात्रामा वृक्षारोपण गरिने छ ।
- ❖ नदि कटान लाई रोक्न वृक्षारोपण , तार जाली तथा विशेष प्रकारको घाँस लगाईने छ ।
- ❖ भुसंरक्षण गर्नका लागि एक कार्य योजना बनाई लागु गरिने छ ।

ख. जलाधार संरक्षण :

- ❖ पालिका भित्रका पोखरीहरुको संरक्षण गरी जिव प्राणीहरुको विनासलाई रोकिने प्रयास गरिने छ ।
- ❖ सिमसार क्षेत्रको संरक्षणको लागि उचित बजेट विनियोजन गरिनेछ

ग. वातावरण संरक्षण तथा जलवायु परिवर्तन :

- ❖ जलवायु परिवर्तनबाट गाँउमा पर्न सक्ने प्रभाव न्यूनिकरण गर्न सरोकारवाला निकाय, गै.स.स. तथा विकास साभेदारीसँग समन्वय र सहकार्य गरी स्थानीय जलवायु परिवर्तन अनुकुलन कार्ययोजना तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- ❖ वातावरणमैत्री विकास पूर्वाधार निर्माण तथा वातावरण प्रदुषण न्यूनीकरणमा जोड दिइने छ ।
- ❖ सडक निर्माण गर्दा सडकको दुवै किनारा तर्फ वृक्षारोपण गर्ने नीति लिईनेछ तथा वातावरण व्यवस्थापन कार्यक्रम बनाई कार्यान्वयनमा ल्याईने छ ।
- ❖ अन्यावश्यक आगो बाल्ने , फोहोरलाई जलाउने प्रक्रियामा नियन्त्रण ल्याई फोहोर लाई मोहोरमा बदल्ने नीति लिई वातावरण तथा मानव स्वास्थ्यमा गम्भीर असर पुऱ्याउने र दैविक विपति निम्त्याउने कार्यक्रमको परम्परालाई बन्द गरिदै लगिने छ ।

- ❖ गाउँ कार्यपालिका भरि प्लाष्टिकको भोला प्रयोगमा न्यूनिकरण गर्दै आगामी दिनमा यसको प्रयोगमा पूर्ण रूपमा प्रतिबन्ध लगाईने छ ।
- ❖ विकास निर्माणको कार्यक्रम संचालन गर्दा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गरि विकासका गतिविधि संचालन गरिने छ ।

घ. फोहरमैला तथा ढल व्यवस्थापन :

- ❖ ढल निकासको उचित व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ गाउँपालिकालाई स्वच्छ र सफा राख्नको लागि एक कार्यनीति बनाई लागु गरिने छ ।
- ❖ फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि निजिक्षेत्र संग साभेदारी गरी फोहरमैला संकलन र बिसर्जन गर्ने नीति लिईने छ ।
- ❖ फोहरमैलालाई स्रोतमै सुन्य बनाउने अवधारण ल्याईने छ ।

ङ. जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण :

- ❖ बाढी तथा डुवन नियन्त्रणका लागि एक कोष स्थापना गरी उक्त कोष मार्फत प्रकोप व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ❖ बाढी तथा डुवान नियन्त्रणका लागि आवश्यक तटबन्ध निर्माण गर्न सम्बन्धित निकाय संग आवश्यक समन्वय गरिने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गाउँपालिकामा जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रणका लागि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ गाउँपालिका, सुरक्षा निकाय तथा अन्य सेवा प्रदायक सरकारी एवं गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरुसंगको समन्वयमा जल उत्पन्न तथा प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रमहरु गरिने छ ।

च. विपद् व्यवस्थापन :

- ❖ विपद् व्यवस्थापनका लागि कोषमा निश्चित रकमको व्यवस्था गरिनेछ र थप गरिदै लगिने छ । उक्त कोषको परिचालन गरी विपद् न्युनीकरण गरिने छ ।
- ❖ विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् न्युनीकरण कार्ययोजना बनाई सोही अनुरूप कार्य गरिने छ ।
- ❖ विपद् व्यवस्थापनका लागि विभिन्न सचेतना मुलक तालिम , गोष्ठी संचालन गर्नुका साथै पूर्व तयारीका कार्यहरु गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुन सक्ने विपद्हरुको व्यवस्थापन गर्नका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना (एल.डि.आर.एम.पि.) लागू गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी विपद् व्यवस्थापनको कार्यमा जुनसुकै बेला पनि सक्रिय गराईने छ ।
- ❖ विपद्बाट हुने क्षतिको अनुगमन गरी उचित राहतको व्यवस्था मिलाईने छ ।

५. संस्थागत विकास , सेवा प्रवाह र सुशासन :

क. सामान्य सेवा :

- ❖ गाँउपालिका तथा प्रत्येक वडा कार्यालयबाट सामान्य सेवा प्रवाह गर्दा पनि सेवाग्राहीको सुविधालाई मध्यनजर गर्दै मुस्कान सहितको सेवा प्रवाहको लागि नागरिक सहायता कक्ष (हेल्प डेस्क) स्थापना गरिनेछ ।
- ❖ सामान्य सेवा प्रवाहलाई सरलिकरण गरिदै लगिने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गाउपालिकाको नीति तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्दा पारदर्शिता, जवाफदेहिता, मितव्ययी, नियम संगत र सहभागितामूलक प्रक्रिया अवलम्बन गरिने छ । यसका लागी आवश्यक सार्वजनिक सुनुवाई, आम्दानी तथा खर्चको सार्वजनिकीकरण, सार्वजनिक तथा सामाजिक लेखा परिक्षण तथा चौमासिक समिक्षा आदि विधिहरु अपनाईने छ ।
- ❖ न्यायिक समितिबाट सम्पादन हुने कार्यलाई व्यवस्थित बनाइनेछ ।

ख. सुरक्षा व्यवस्थापन :

- ❖ पालिका भित्रका सुरक्षा निकाय संग सम्बन्धित कार्यालयहरुको स्तरउन्नति गर्नका लागी केन्द्रीय सरकार संग समन्वय गरिने छ ।
- ❖ दुर्गा भगवती गाँउपालिकाको सुरक्षा व्यवस्थाका लागी आवश्यकता अनुसार गाँउप्रहरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ गाँउपालिकाको सुरक्षाको लागी भिडभाड हुने क्षेत्र मा प्रहरी पोष्ट तथा बिटको स्थापना को लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।

ग. सूचना प्रविधि :

- ❖ दुर्गाभगवती गाँउपालिकाको कार्यालय तथा वडा कार्यालयबाट सञ्चालन गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरु, नीति, ऐन, नियमहरु, कार्यविधि, कार्यादेश, आदेश, निर्देशिका, सूचना तथा आयोजनाको विवरण गाँउपालिकाको वेवसाईटमा राखिने छ ।
- ❖ गाँउपालिकाले आफ्नो गतिविधिलाई समेटेर तयार पारिने विषयवस्तुहरु स्थानीय एफ. एम. रेडियोमा प्रसारण गरिनुका साथै स्थानीय पत्रपत्रिकाहरुमा समेत प्रकाशन गरिने छ ।
- ❖ गाँउपालिका तथा सबै वडा कार्यालयहरुबाट इन्टरनेट सेवा मार्फत सेवा प्रवाहमा थप स्तर उन्नति गरिने छ ।
- ❖ गाँउपालिकाबाट सेवा प्रवाह गर्दा सूचना प्रविधिका प्रयोगद्वारा कागजी कामलाई प्रतिस्थापन गरिदै लगिने छ ।
- ❖ सूचना प्रविधिमा सबैको सहज पहुँच पुऱ्याउन विभिन्न कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरुलाई तालिमको व्यवस्था गरिने छ ।
- ❖ गाँउपालिकाको सूचना, चेतनामूलक सन्देश, विभिन्न गतिविधिहरु डिजिटल डिस्प्ले टि.भी. तथा मोवाएल एप्सबाट प्रसारण गरिने व्यवस्था मिलाइदै, पालिका प्रोफाइल तयार

गरि दुर्गा भगवती गाउँपालिका अन्तर्गतका कार्यालय तथा निकायहरुको सम्पूर्ण कामहरु संरक्षण तथा सुरक्षाका लागि सर्भर जडान गरिने छ ।

घ. पन्जीकरण व्यवस्थापन :

- ❖ गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयहरुमा पन्जीकरण शाखाको व्यवस्थापन तथा घटना दर्ता कार्यलाई थप व्यवस्थित तथा सुदृढ गरिने छ ।
- ❖ अनलाइन बाट भइरहेको घटनादर्ता लाई आ.व. ०८१।०८२ मा थप व्यवस्थित गरिदै लगिनेछ ।
- ❖ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्ने कार्य सबै वडामा अनिवार्य रुपमा लागु भइसकेकोमा सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धित सेवाग्राहीको हातमा समयमै सहजै पुग्न समयमै निकाशा लगायतको प्रक्रियागत जटिलता लाई न्यूनिकरण गरिने छ ।
- ❖ घटना दर्ता सम्बन्धी तालिम, गोष्ठी जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।

ड. स्थानीय तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेख व्यवस्थापन :

- ❖ गाउँपालिकाको तथ्याङ्क अभिलेख व्यवस्थापन सूचना केन्द्रमा गरिने छ ।
- ❖ प्रत्येक वडा कार्यालयहरुमा अभिलेख व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- ❖ तथ्याङ्क संकलन सम्बन्धी कानून बनाई लागू गरिने छ ।
- ❖ गाउँपालिका प्रोफाइललाई हरेक वर्ष अद्यावधिक गरि तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिने छ ।

च. सुशासन पवर्द्धन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन :

- ❖ गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको दरबन्दी संरचना बमोजिम, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयमा, विषयगत शाखा र वडा कार्यालयमा संघ बाट खटिएका, समायोजन भई आएका र स्थानिय तहमा साविकमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई काम प्रति उत्प्रेरित गर्न अतिरिक्त काम गरेवापत कानून बमोजिम थप भत्ताको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ❖ सेवाग्राहीलाई सुशासनको प्रत्याभुति दिन गाउँपालिका, विषयगत शाखा, वडा कार्यालयहरुमा नागरिक वडापत्र लाई समय सापेक्ष संसोधन गरि सो बमोजिम प्रभावकारी सेवा प्रदान गरिने छ ।
- ❖ निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुले गाउँपालिका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता २०७४ को परिपालना गर्दै प्रचलित कानून तथा गाउँ कार्यपालिका तथा गाउँ सभाले पारित गरेको नीति, ऐन, नियमको अधिनमा रहि जनतालाई सर्वसुलभ सेवा प्रदान गरिदै लगिने छ ।

- ❖ स्थानीय शासन व्यवस्थामा जनताको अर्थपूर्ण सहभागिता प्रवर्धन गर्दै बढी जनमुखी, सेवामुखी, जनउत्तरदायी, पारदर्शी तथा सुशासन युक्त स्थानीय शासनको प्रत्याभुति गरिदै लगिने छ ।

छ. अनुसन्धान तथा विकास :

- ❖ निर्माण कार्यको गुणस्तर परिक्षण गर्नका लागि आ.व. ०८१/०८२ मा प्रयोगशाला स्थापना गरिने छ ।

७. विविध :

- ❖ बालमैत्री स्थानीय शासन राष्ट्रिय रणनीति २०६८ अनुसार बालमैत्री गाउँपालिका स्थापना गर्ने तथा बालश्रम उन्मुलन कार्यक्रम अगाडी बढाईने छ ।
- ❖ महिला अधिकार, महिला सशक्तिकरण, घरेलु हिंसा, एच.आइ.भि.एडस, महिला स्वास्थ्य आदि बारे जनचेतना अभिवृद्धि गरिने छ । सो कार्यको लागि गैह्र सरकारी संघ संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी एकद्वार प्रणालीबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ❖ सामाजिक विकृतिका रुपमा रहेका जातीय छुवाछुत, दाइजो (दहेज) प्रथा, बाल विवाह जस्ता सामाजिक कुसंस्कारहरुको न्यूनीकरण गर्नको लागि जनचेतना अभिवृद्धि गरिदै लगिने छ ।
- ❖ उपभोक्ता समितिबाट सञ्चालन हुने सबै आयोजनाहरुमा अनिवार्य रुपमा कम्तीमा १०% लागत सहभागीता गरिने छ । तर महिला मात्र तथा दलित समुदायबाट निर्माण भएको उपभोक्ता समितिमा लागत सहभागिता अनिवार्य हुने छैन ।
- ❖ गरिवी न्यूनीकरणमा सहयोग पुग्ने स्वरोजगार सिर्जना हुने, रोजगारीका अवसरहरु बढ्ने, उत्पादनमूलक पुर्वाधारको विकास निर्माणमा प्राथमिकताका साथ लगानी वृद्धि गर्न निजी, सरकारी तथा गैह्रसरकारी क्षेत्र र अन्य विकास साभेदारीसँग सहकार्य गरिने छ ।

अन्त्यमा आजको यस आठौ बजेट अधिवेशनको गरिमामय बैठकमा उपस्थित भइ बैठकमा सम्बोधन गर्नुहुने प्रमुख अतिथिज्यू, विशिष्ट अतिथिज्यूहरु, अन्य अतिथिज्यूहरु, नगरसभाका सदस्यज्यूहरु, पत्रकार मित्रहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, सुरक्षाकर्मीहरु एवं उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुलाई पुनः एक पटक हृदयदेखि नै हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु ।

धन्यवाद !

२०८१ साल आषाढ १० गते ।

शम्भु कुमार सिंह
सभाध्यक्ष
दुर्गा भगवती गाउँपालिका
गाउँ सभा